

Informacja dot. Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

W dniu 12 grudnia 2014 r. Komisja Europejska decyzją wykonawczą numer: 2014PL06RDNP001 zaakceptowała Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Tym samym, Polska (obok Danii i Austrii) jest jednym z trzech pierwszych krajów członkowskich UE, które zakończyły opracowywanie i negocjacje dokumentu programowego. Polska znalazła się więc w ściślejszej czołówce jeśli chodzi o efektywność prac nad dokumentami określającymi krajowe zasady wsparcia rozwoju obszarów wiejskich w perspektywie 2014-2020. Łącznie planuje się, że Komisja Europejska zatwierdzi około 118 programów rozwoju obszarów wiejskich z wszystkich 28 państw członkowskich (część państw członkowskich zdecydowała się na wdrażanie regionalnych programów).

Prace związane z przygotowaniem PROW 2014-2020 trwały od 2012 r. Na każdym etapie tworzenia PROW 2014-2020 podlegał szerokim konsultacjom społecznym oraz przedstawiany był opinii publicznej m.in. przyszłym beneficjentom. Przyjęty przez Komisję Europejską Program jest propozycją kompromisową, najbardziej optymalną wychodzącą naprzeciw oczekiwaniom wszystkich podmiotów zaangażowanych w proces konsultacji.

Budżet przejętego Programu wynosi ponad 13,5 mld euro (w tym środki UE 8,6 mld euro, krajowe środki publiczne 4,9 mld euro). W załączeniu plan finansowy PROW 2014-2020 z wyszczególnieniem działań/poddziałań/typów operacji.

Wsparcie w ramach PROW 2014 – 2020 koncentrować się będzie zarówno na realizacji celów związanych z poprawą konkurencyjności rolnictwa, zrównoważonym zarządzaniem zasobami naturalnymi i działaniami w dziedzinie klimatu oraz zrównoważonym rozwojem terytorialnym obszarów wiejskich.

Cel główny Programu to zwiększenie rentowności i konkurencyjności gospodarstw – na wsparcie tego typu operacji w zaplanowano blisko 1/3 budżetu.

Przewiduje się, że dzięki wsparciu inwestycyjnemu z PROW 2014-2020 dofinansowanych zostanie ok. 200 000 gospodarstw rolnych, utworzonych zostanie ok. 22 000 nowych miejsc pracy oraz powstanie blisko 2 tys. grup producentów. Kolejnym istotnym elementem wsparcia są działania na rzecz odtwarzania, ochrony i wzbogacania ekosystemów. Zakłada się, że wsparcie w ramach PROW 2014-2020 zapewni realizację praktyk korzystnych dla środowiska i klimatu na obszarze 19 % użytków rolnych w Polsce.

PROW 2014-2020 będzie realizował wszystkie sześć priorytetów wyznaczonych dla unijnej polityki rozwoju obszarów wiejskich na lata 2014 – 2020:

1. Ułatwianie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie i leśnictwie oraz na obszarach wiejskich.

2. Zwiększenie rentowności gospodarstw i konkurencyjności wszystkich rodzajów rolnictwa we wszystkich regionach oraz promowanie innowacyjnych technologii w gospodarstwach i zrównoważonego zarządzania lasami.
3. Wspieranie organizacji łańcucha żywnościowego, w tym przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych, dobrostanu zwierząt oraz zarządzania ryzykiem w rolnictwie.
4. Odtwarzanie, ochrona i wzbogacanie ekosystemów związanych z rolnictwem i leśnictwem.
5. Promowanie efektywnego gospodarowania zasobami i wspieranie przechodzenia w sektorach rolnym, spożywczym i leśnym na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu.
6. Promowanie włączenia społecznego, zmniejszania ubóstwa oraz rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich.

W ramach Programu realizowanych będzie 15 działań.

Większość działań będzie kontynuowana w kształcie zbliżonym do PROW 2007-2013.

W PROW 2014-2020 pojawiają się nowe instrumenty wsparcia takie jak:

- **Współpraca** - wsparcie na rzecz opracowania i wdrożenia rozwiązań w zakresie nowych produktów, praktyk, procesów, technologii, metod organizacji i marketingu w sektorach: rolnym, spożywczym i leśnym. Działanie wspierać będzie również nawiązanie współpracy podmiotów naukowych, służb doradczych, podmiotów gospodarczych i indywidualnych rolników.
- **Rolnictwo ekologiczne** – dostrzegając potrzebę dalszego i ukierunkowanego wsparcia na rzecz promocji produkcji żywności o ponadstandardowych parametrach jakościowych, UE zaproponowała możliwość wsparcia produkcji ekologicznej w ramach odrębnego instrumentu pomocowego.
- **Inwestycje w gospodarstwach na obszarach Natura 2000** – typ operacji wspierający inwestycje ukierunkowane na doposażenie gospodarstw w odpowiednie urządzenia i sprzęt, ułatwiający gospodarstwom położonym na obszarach Natura 2000 prowadzenie działalności zgodnie z podwyższonymi standardami środowiskowymi.
- **Inwestycje w gospodarstwach na obszarach OSN** – operacje wspierające inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarze OSN i prowadzące produkcję zwierzęcą. Wsparcie ma na celu wyposażenia gospodarstw rolnych w urządzenia do składowania nawozów naturalnych.
- **Płatności dla rolników przekazujących małe gospodarstwa** - wsparcie dla rolników, którzy trwale przekazują swoje gospodarstwo rolne innemu rolnikowi. Wysokość pomocy obliczana jako suma rocznych stawek pomocy odpowiadających

120% rocznej płatności bezpośredniej, do otrzymania której beneficjent kwalifikuje się w ramach systemu dla małych gospodarstw.

- **Restrukturyzacja małych gospodarstw rolnych** - wsparcie na restrukturyzację gospodarstwa w kierunku produkcji żywnościowych lub nieżywnościowych produktów rolnych, a także przygotowania do sprzedaży produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie.
- **Rozwój usług rolniczych** – wsparcie inwestycji dotyczących działalności polegającej na świadczeniu usług rolniczych.

Ważnym elementem PROW 2014-2020 będzie także wsparcie inwestycyjne dla rolników zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie przetwórstwa produktów rolnych.

Ponadto, rolnicy albo domownicy z małych gospodarstw rolnych będą mogli skorzystać z pomocy na założenie własnej działalności gospodarczej.

PROW 2014-2020 wspierał będzie także inwestycje realizowane przez samorządy dot. m.in. budowy lub modernizacji dróg, instalacji wodno-kanalizacyjnej oraz ochrony dziedzictwa kulturowego na obszarach wiejskich.

Kontynuowane będą działania znane już rolnikom z PROW 2007-2013 i które będą miały na celu przede wszystkim rozwój gospodarstw rolnych:

- **Modernizacja gospodarstw rolnych** - wsparcie na materialne lub niematerialne inwestycje poprawiające ogólne wyniki (ogólną wydajność) gospodarstw rolnych prowadzących zarobkową działalność rolniczą. Budżet działania to ok. 2,5 mld euro - w szczególności rozwój produkcji zwierzęcej, w tym chowu prosiąt, produkcji mleka i mięsa wołowego.
- **Premie dla młodych rolników** – osoby, które nie ukończyły 40 roku życia, posiadają odpowiednie kwalifikacje zawodowe i po raz pierwszy rozpoczynają prowadzenie gospodarstwa rolnego jako jedyny kierujący gospodarstwem.

Do dalszego rozwoju sektora rolnego i wzrostu jego konkurencyjności przyczynią się także takie działania jak np.:

- **Tworzenie grup i organizacji producentów.**
- **Transfer wiedzy i innowacji.**
- **Doradztwo rolnicze.**
- **Systemy jakości.**
- **Scalanie gruntów.**

Ponadto, dla ułatwienia sprzedaży bezpośredniej artykułów rolnych, planuje się kontynuację wsparcia na rzecz budowy i modernizacji targowisk.

Zabezpieczone będą także środki na usuwanie skutków klęsk żywiołowych w rolnictwie i działania zapobiegawcze. Kryteria wyboru w tym działaniu uwzględniać będą mogły realizację operacji przyczyniających się do przywrócenia potencjału produkcji rolnej w sytuacji wystąpienia chorób zakaźnych zwierząt, wymagających zaprzestania chowu tych zwierząt .

Kontynuowane będą działania związane z ochroną środowiska. Wdrażany będzie **program rolno środowiskowo – klimatyczny** wspierający stosowanie w gospodarstwach praktyk produkcyjnych sprzyjających bioróżnorodności oraz ochronie krajobrazu, gleb i wód. Kontynuowane będą płatności na rzecz **obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania** oraz **zalesiania i tworzenia terenów zalesionych** na najsłabszych gruntach. Zaplanowano również kontynuację wsparcia w ramach podejścia LEADER. Wsparcie tego typu działań wzmocni realizację oddolnych inicjatyw zainicjowanych przez społeczności lokalne. W realizację Leader będą mogły się włączyć także inne fundusze UE – np. fundusze Polityki Spójności w ramach Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność (RLKS). Komisja Europejska zatwierdzając PROW 2014-2020 potwierdziła, że realizował on będzie zadania na rzecz strategii „Europa 2020”, promując zrównoważony rozwój obszarów wiejskich na terenie Unii i stanowił będzie uzupełnienie innych instrumentów wspólnej polityki rolnej, polityki spójności i wspólnej polityki rybołówstwa.

Szczegółowe informacje znajdują się na stronie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi (www.minrol.gov.pl), w zakładce „Wsparcie rolnictwa i rybołówstwa”.

Plan finansowy dla PROW 2014-2020 (wg działań, poddziałań i typów operacji)

L. P.	Działanie/poddziałanie/typ operacji	Środki EFRROW [euro]	Środki publiczne ogółem [euro]
1	Transfer wiedzy i działalność informacyjna	36 905 246	58 001 302
2	Usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem i zastępstw	47 722 830	75 002 515
3	Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych	21 000 000	33 004 179
4	Modernizacja gospodarstw rolnych	1 527 756 680	2 401 064 486
	Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach Natura 2000	39 131 409	61 500 000
	Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach OSN	23 860 615	37 500 000
	Przetwórstwo i marketing produktów rolnych	440 989 000	693 070 461
	Scalanie gruntów	88 440 000	138 994 740
5	Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych i katastrof oraz wprowadzanie odpowiednich środków zapobiegawczych	264 046 000	414 981 968
6	Płatności dla rolników przekazujących małe gospodarstwa	82 717 000	130 000 317
	Premie dla młodych rolników	456 849 802	717 997 734
	Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej	263 383 000	413 939 978
	Restrukturyzacja małych gospodarstw	561 825 648	882 980 666
	Rozwój przedsiębiorczości - rozwój usług rolniczych	41 358 000	64 999 372
7	Inwestycje w targowiska lub obiekty budowlane przeznaczone na cele promocji lokalnych produktów	47 700 000	74 966 634
	Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich	636 283 100	1 000 000 049
8	Zalesianie i tworzenie terenów zalesionych	191 519 339	300 997 069
9	Tworzenie grup i organizacji producentów w sektorze rolnym i leśnym	256 414 153	402 987 547
10	Działanie rolno- środowiskowo- klimatyczne	753 399 101	1 184 062 782
11	Rolnictwo ekologiczne	445 373 661	699 961 515
12	Płatności ONW	1 378 188 270	2 165 998 652
13	Współpraca w ramach grup EPI	36 904 246	57 999 730
14	Wsparcie na rozwój lokalny kierowany przez społeczność w ramach LEADER	467 668 000	734 999 913
15	Pomoc techniczna	132 527 195	208 283 391
	Renty strukturalne - zobowiązania	356 318 519	560 000 000
RAZEM BUDŻET PROW 2014-2020		8 598 280 814	13 513 295 000